



# DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

17 februarie 2012

F.17 Nr. 38

## Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

### Anexă:

1. Nota informativă
2. Proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative

Deputații în Parlament:

*Jurie Sap*  
*George Măcăr*  
*George Brașorșchi*  
*George Focșă*  
*[Signature]*  
*[Signature]*  
*[Signature]*  
*[Signature]*

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D. D. P. Nr. <u>343</u>		
-17-	<u>02</u>	20 <u>12</u>
Ora		

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

**Art.I** - Articolul 71 din **Codul funciar nr.828-XII din 25 decembrie 1991** (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.107, art. 817), cu modificările ulterioare, se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 71. Schimbarea destinației terenurilor agricole**

Schimbarea destinației terenurilor agricole se efectuează prin decizia autorității în proprietatea publică a căreia se află terenul, în temeiul cererii proprietarului, cu acordul organelor pentru protecția mediului înconjurător.

Deciziile autorităților publice locale privind schimbarea destinației terenurilor agricole sînt supuse în mod obligatoriu controlului administrativ, în condițiile Legii privind administrația publică locală”.

**Art.II** - Articolul 25 din **Legea nr. 317-XIII din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.8, art.86) cu modificările ulterioare, se completează cu lit. j) care va avea următorul cuprins:

„j) consiliile locale, consiliile raionale, primarii și președinții de raioane - în cazurile supunerii controlului constituționalității legilor, regulamentelor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, care nu corespund principiilor de bază ale administrării publice locale”.

**Art.III** - Alineatul (1) al articolului 38 din **Codul jurisdicției constituționale nr. 502-XIII din 16.06.1995** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.53-54, art. 597), cu modificările ulterioare, se completează cu litera i) cu următorul cuprins:

„i) consiliile locale, consiliile raionale, primarii și președinții de raioane - în cazurile supunerii controlului constituționalității legilor, regulamentelor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, care nu corespund principiilor de bază ale administrării publice locale”.

**Art.IV** – **Legea nr. 509-XIII drumurilor din 22.06.1995** (Monitorul Oficial nr. 62-63/690 din 09.11.1995, cu modificările și completările ulterioare) se modifică și se completează după cum urmează:

3. La articolul 3 alin. 3 după cuvintele „pentru drumurile private” se completează cu sintagma „precum și pentru străzi”.
3. Articolul 5 alin. 2 se completează la final cu sintagma „de nivelul unu sau doi, după caz”.
4. Articolul 17 se exclude.

**Art.V** – **Legea nr.534-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la concesiuni** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.67, art.752), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 4 litera a), prima frază va avea următorul cuprins:

„Guvernul, în cazul concesionării terenurilor și altor resurse naturale, dacă acestea nu țin de patrimoniul unității administrativ-teritoriale”.

2. Articolul 7:

la alineatul (1), litera c) se completează în final cu cuvintele ”de interes național”;

la alineatul (2), litera a) se completează în final cu cuvintele ”de interes național”.

3. Articolul 10:

la alineatul (1), prima frază va avea următorul cuprins:

„Concedentul asigură publicarea comunicatelor informative în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și/sau în presa locală”;

la alineatul (2) litera a), după cuvintele „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova” se introduc cuvintele „sau presa locală”.

4. La articolul 13 alineatul (1), litera h) va avea următorul cuprins:

„h) clauza privind obligația de a respecta legislația, inclusiv privind protecția mediului înconjurător și sanitaro-epidemiologică asupra securității tehnologiilor aplicate;”.

**Art.VI - Legea nr. 1308-XIII din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului** (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 147-149, art. 1161), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 4 din alineatul (12) propoziția a doua se exclude.

2. La articolul 14:

în alineatul (1) cuvintele „la bugetul de stat” se substituie cu cuvintele „la bugetul autorităților publice în proprietatea cărora se află terenurile”.

alineatul (2) se completează cu o nouă frază cu următorul cuprins: „Consiliile locale adoptă decizii privind modificarea destinației terenurilor proprietate publică a autorităților publice locale respective”.

**Art.VII - La alineatul (2) al articolului 60 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25.02.1998** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.44-46, art.318), cu modificările ulterioare, cuvintele „și a registrului cadastral al deținătorilor de terenuri” se exclud.

**Art.VIII - Legea expropriării pentru cauză de utilitate publică nr. 488-XIV din 8 iulie 1999** (Monitorul Oficial Nr.42-44/311 din 20 aprilie 2000), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Art.1 se modifică după cum urmează:

sintagma „de bunuri proprietate publică ce aparțin unei unități administrativ-teritoriale” este urmată de sintagma „cu excepția bunurilor care fac parte din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale de orice nivel”, în continuare conform textului existent.

2. Art. 4 se modifică și se completează și va avea următorul conținut:

„(1) Pentru lucrările de interes național expropriator este statul, reprezentat prin instituțiile abilitate sau prin persoane special desemnate conform legii.

(2) Pentru lucrările de interes local, menționate în art. 5, lit. d), e), j), k), l), m) expropriator este unitatea administrativ-teritorială, pe a cărui teritoriu se află proprietatea privată, reprezentată prin autoritatea administrației publice locale sau persoane special desemnate conform deciziei consiliului local”.

3. Art. 7, alin. 2, cuvintele „Ecologiei, Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului” se înlocuiesc cu cuvintele „Dezvoltării Regionale și Construcțiilor”.

**Art. IX. - Legea cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale nr. 523-XIV din 16 iulie 1999** (Monitorul Oficial Nr. 124-125/611 din 11 noiembrie 1999), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Capitolul 1. Dispoziții generale se completează cu două articole noi, „Articolul 1. Noțiuni generale” și „Articolul 2. Scopul și principiile generale” care vor avea următorul conținut:

„Articolul 1. Noțiuni generale

*Patrimoniul unităților administrativ-teritoriale* - reprezintă bunurile mobile și imobile proprietate a satului (comunei), orașului (municipiului), raionului și unității teritoriale autonome, precum și drepturile și obligațiile lor cu caracter patrimonial, privite ca o sumă de valori active și pasive strâns legate între ele.

*Activul patrimonialului unităților administrativ-teritoriale* - totalitatea bunurilor (drepturilor patrimoniale) care aparțin unităților administrativ-teritoriale, fiind dobândite și administrate de către autoritățile publice locale în numele unităților administrativ-teritoriale respective în condițiile legii. Bunurile proprietate a unităților administrativ-teritoriale se împart în bunuri ale domeniului public și bunuri ale domeniului privat local, în funcție de interesul și importanța pe care le reprezintă.

*Pasiul patrimonialului unităților administrativ-teritoriale* - totalitatea obligațiilor patrimoniale (datoriilor evaluate în bani) care aparțin unităților administrativ-teritoriale și care sunt asumate de către autoritățile publice locale în cadrul exercitării atribuțiilor lor legale, în condițiile legii.

*Proprietatea unităților administrativ-teritoriale* - dreptul autorităților publice locale de a poseda, folosi și dispune de bunurile proprietate a unităților administrativ-teritoriale în numele colectivității respective și în condițiile legii. În funcție de regimul juridic aplicabil, proprietatea unităților administrativ-teritoriale poate fi publică sau privată.

*Autonomie patrimonială locală* - dreptul deplin și exclusiv al autorităților publice locale de a decide în condițiile legii în privința bunurilor proprietate a unităților administrativ-teritoriale respective, fără amestecul autorităților publice de alte nivele”.

„Articolul 2. Scopul și principiile generale

(1) Prezenta lege este adoptată în scopul asigurării fundamentului material al autonomiei locale, garantării drepturilor patrimoniale ale colectivităților locale din Republica Moldova și unificării cadrului legal din domeniul reglementării raporturilor de proprietate a unităților administrativ-teritoriale.

(2) Reglementarea raporturilor de proprietate a unităților administrativ-teritoriale se realizează în temeiul următoarelor principii:

a) colectivitățile locale posedă dreptul la resurse patrimoniale proprii și suficiente, care să fie administrate în mod autonom de către autoritățile publice locale, în condițiile legii;

b) unitățile administrativ-teritoriale sunt subiecte atât ale dreptului de proprietate publică, cât și ale dreptului de proprietate privată. În calitate de titular al dreptului de proprietate publică unitățile administrativ-teritoriale posedă și folosesc bunuri ale domeniului public, de interes local. Iar, în calitate de titular ai dreptului de proprietate privată, unitățile administrativ teritoriale posedă, folosesc și dispun de bunuri ale domeniului privat, de interes local.

c) toate bunurile ce se găsesc pe teritoriul unității administrativ-teritoriale se declară proprietate a unităților administrativ-teritoriale, cu excepția bunurilor ce se află în proprietatea statului și în proprietatea persoanelor fizice și juridice de drept privat;

d) patrimoniul unităților administrativ-teritoriale se delimitează și se separă clar de patrimoniul statului, în baza criteriului interesului local sau național, după caz;

e) în funcție de importanță și regimul juridic aplicabil, bunurile proprietate a unităților administrativ-teritoriale se delimitează în bunuri ale domeniului public local și bunuri ale domeniului privat local;

f) dreptul deplin și exclusiv de a decide în privința bunurilor proprietate a unităților administrativ-teritoriale aparține autorităților publice locale deliberative și nu poate fi limitat sau asumat de nici o altă autoritate publică de alt nivel sau de alte subiecte de drept;

g) raporturile între autoritățile publice locale și cele centrale în cadrul procesului de administrare a proprietății unităților administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile de legalitate, colaborare și transparență.

h) autoritățile publice locale deliberative vor fi consultate de către autoritățile publice centrale în cadrul procesului de elaborare și adoptare a cadrului normativ și oricărui act administrativ, care vizează sau aduce atingere drepturilor sau intereselor patrimoniale ale unităților administrativ-teritoriale respective.

2. Articolul 1 devine respectiv Articolul 3 și se completează după aliniatul (5) cu trei alineate noi, alineatele (6), (7) și (8), cu următorul conținut:

„(6) Bunurile domeniului public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile.

(7) Bunurile domeniului privat sunt alienabile, sesizabile și prescriptibile, pot fi supuse privatizării, pot fi transmise în administrare economică, în arendă ori în locațiune, în conformitate cu legislația.

(8) Consiliul local poate decide transferarea bunurilor din domeniul privat al unității administrativ-teritoriale în domeniul public de interes local al acesteia”.

Aliniatele (6) și (7) se renumerează și devin respectiv aliniatele (9) și (10).

3. Articolul 3, devine respectiv Articolul 4, lit. c) se modifică și va avea următorul conținut:

„lit. c) sintagma „terenurile destinate satisfacerii necesităților unităților administrativ-teritoriale” se substituie cu sintagma „toate suprafețele de teren din perimetrul unității administrativ-teritoriale respective, cu excepția terenurilor proprietate de stat și proprietate privată”.

4. Articolul 3 se completează cu un aliniat nou lit. d) care va avea următorul conținut:

„d) Toate bunurile imobile amplasate pe teritoriul unității administrativ-teritoriale se consideră proprietate a unității administrativ-teritoriale respective, cu excepția bunurilor proprietate de stat și proprietate privată”.

5. Articolul 4, devine respectiv Articolul 5, alin.(1) se modifică și va avea următorul conținut:

„(1) Subiecți ai dreptului de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale sunt satul, comuna, orașul, municipiul, raionul, unitatea teritorială autonomă Găgăuzia. Funcțiile de proprietar în numele satului, comunei, orașului, municipiului, raionului, unității teritoriale autonome Găgăuzia sunt exercitate de către consiliul satului, comunei, orașului, municipiului, raionului respectiv, precum și de către Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia”.

6. Cuvintele „Legea cu privire la proprietate” din Articolul 7 și alin. (2) al Articolului 9 se exclud.

7. Se introduce un Capitol nou – Capitolul II. Conținutul patrimoniului unităților administrativ-teritoriale, care va avea următorul conținut:

## „Capitolul II. CONȚINUTUL PATRIMONIULUI UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE

### Secțiunea I. Domeniul public local

#### Articolul 6. Bunurile domeniului public local

(1) Domeniul public local reprezintă totalitatea bunurilor care, datorită naturii, destinației, interesului și importanței sale publice deosebite, în conformitate cu prevederile legale, alcătuiesc obiectul exclusiv al proprietății publice a unităților administrativ – teritoriale și trebuie să fie conservate și păstrate pentru generațiile viitoare.

(2) Din domeniul public local al satelor (comunelor), al orașelor (municipiilor), al raioanelor și al unității teritoriale autonome fac parte bunurile prevăzute de prezenta lege, cele prevăzute expres de alte acte legislative, precum și/sau alte bunuri de uz sau de interes public local, declarate ca atare prin decizia consiliului local, dacă au fost dobândite de unitățile administrativ-teritoriale prin modalitățile prevăzute de lege și dacă nu sunt declarate prin lege bunuri de uz sau de interes public național.

(3) În special, domeniul public local al satelor (comunelor), orașelor (municipiilor), raioanelor și unității teritorial-administrative autonome este alcătuit din următoarele bunuri:

- a) drumurile și străzile de interes public local;
- b) piețele publice, comerciale, târgurile și parcurile publice, precum și zonele de agrement de interes public local;
- c) rețelele de alimentare cu apă, canalizare, termoficare, gaze, stațiile de tratare și epurare a apelor uzate, cu instalațiile, construcțiile și terenurile aferente;
- d) terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea consiliul local și primăria, precum și instituțiile publice de interes local, cum sunt: instituțiile de învățământ, teatrele, bibliotecile, muzeele, spitalele, policlinicile și alte instituții care îndeplinesc funcții similare;
- e) locuințele sociale;
- f) conturile trezoreriale și bancare ale autorităților publice locale, precum și mijloacele bugetului local de pe aceste conturi;
- g) statuile și monumentele, dacă nu au fost declarate de interes public național;
- h) bogățiile de orice natură ale subsolului, în stare de zăcămint, dacă nu au fost declarate de interes public național;
- i) terenurile cu destinație forestieră, dacă nu fac parte din domeniul privat al statului și dacă nu sunt proprietatea persoanelor fizice ori a persoanelor juridice de drept privat;
- j) cimitirele sătești, comunale, orașenești și municipale;
- k) alte bunuri și obiective de interes public local în condițiile prezentei legi și care, conform legii, nu aparțin domeniului public al statului.

#### Articolul 7. Statutul juridic al bunurilor domeniului public local

(1) Bunurile domeniului public local formează obiectul exclusiv al proprietății publice al unității administrativ-teritoriale. Circuitul civil al bunurilor domeniului public local este limitat sau interzis, după caz.

(2) Bunurile domeniului public local:

- a) nu pot fi înstrăinate sub nici o formă, inclusiv prin privatizare, expropriere pentru cauză de utilitate publică sau depunere în capitalul social al unei persoane juridice;
- b) pot fi revendicate oricând din posesia ilicită și indiferent de termenul care a trecut din momentul ieșirii din posesia (controlul) unității administrativ-teritoriale;
- c) nu pot fi supuse urmăririi silite, nici chiar în cazul insolabilității persoanei juridice care le gestionează;
- d) nu pot constitui obiect al gajului sau al unei alte garanții reale,
- e) nu pot fi dobândite de terți prin uzucapiune sau prescripție achizitivă,
- f) dreptul de proprietate asupra bunurilor domeniului public local nu se stinge prin neuz.

(3) Asupra bunurilor domeniului public local se poate constitui servitute numai în cazurile în care această grevare este compatibilă cu uzul sau cu interesul public cărui sunt destinate.

(4) Actele juridice adoptate cu încălcare prevederilor alin. 1-3 al prezentului articol sunt lovite de nulitate absolută.

#### Articolul 8. Criteriile și procedura de determinare a bunurilor în domeniul public local

(1) La determinare a bunurilor domeniului public local, autoritățile publice locale vor aplica următoarele criterii:

- a) Criteriul declarării (enumerării) exprese de către lege sau în modul stabilit de către lege printr-o decizie a consiliului local, a bunurilor care fac parte din domeniul public;
  - b) Criteriul naturii bunurilor sau destinației (afectării) bunurilor pentru uzul direct al publicului;
  - c) Criteriul interesului public potrivit căruia în domeniul public sunt incluse bunurile care, deși prin natura lor nu sunt accesibile uzului (folosinței) direct al publicului, totuși sunt destinate folosirii și exploatării în cadrul unui serviciu public, pentru realizarea unor activități în folosul întregii colectivități locale.
- (2) Procedura de determinare a bunurilor domeniului public local va cuprinde următoarele etape:
- a) Inventarierea din oficiu sau la cererea consiliului local, de către autoritatea publică locală executivă a tuturor bunurilor aflate în proprietatea unității administrativ-teritoriale respective;
  - b) Inițierea procesului de determinare a bunurilor domeniului public local de către consiliul local sau de către primar, prin adoptarea deciziei sau după caz a dispoziției respective și formarea grupului de lucru;
  - c) Analiza de către grupul de lucru a cadrului legal și stabilirea bunurilor care sunt prevăzute expres de lege în calitate de bunuri ale domeniului public;
  - d) Inventarierea și analiza tuturor bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale și stabilirea bunurilor care conform naturii lor sunt destinate (afectate) uzului direct al public sau care prezintă interes public fiind destinate folosirii și exploatării unui serviciu public în folosul întregii colectivități locale;
  - e) Elaborarea și perfectarea de către grupul de lucru al unei liste de bunuri care urmează a fi incluse în categoria bunurilor domeniului public al unității administrativ-teritoriale respective, în conformitate cu prezenta lege;
  - f) Înaintarea listei bunurilor domeniului public spre discutare în cadrul comisiilor consiliului local, și/sau după caz, unei expertize independente;
  - g) Aprobarea listei bunurilor domeniului public local prin decizia consiliului local în temeiul unor raporturi sau expertize prin care se demonstrează importanța, interesul și destinația publică a bunului respectiv;
  - h) Incluziunea bunurilor domeniului public în documentele de evidență și inventariere ale subdiviziunilor corespunzătoare ale autorităților publice locale executive.

#### Articolul 9. Clasarea bunurilor domeniului public local

(1) Clasarea reprezintă un proces de transferare (trecere) a bunurilor proprietate privată (inclusiv a bunurilor din domeniul privat local) prin căile și mijloacele stabilite de legislație, în categoria bunurilor domeniului public al unităților administrativ-teritoriale;

(2) În rezultatul clasării are loc excluderea acestor bunuri din categoria bunurilor proprietate privată și includerea lor în categoria bunurilor proprietate publică locală, cu aplicarea față de ele a regimului juridic de drept public;

(3) Procesul de clasare se finalizează cu adoptarea de către autoritatea publică locală deliberativă a deciziei și includerea bunului respectiv în domeniul public local.

(4) Mijloacele juridice principale de clasare a bunurilor în domeniul public local sunt: exproprierea pentru cauză de utilitate publică, achizițiile publice efectuate în condițiile legii, acceptarea în condițiile legii, de consiliul local a actelor de donații sau legate; trecerea bunurilor din domeniul privat al statului și unităților administrativ-teritoriale în domeniul public al acestora, alte modalități de dobândire a bunurilor în proprietate unităților administrativ-teritoriale prevăzute de prezenta lege și alte acte legislative;

(5) Oricare ar fi modalitatea juridică de clasare a bunurilor în domeniul public, în actul de clasare urmează a fi prevăzută expres utilitatea și interesul public pe care-l prezintă bunurile ce se clasează, precum și faptul că aceste bunuri se includ în domeniul public local și devin proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale.

(6) Deciziile autorităților publice locale deliberative adoptate cu încălcarea prevederilor alin. 5 al prezentului articol, sunt lovite de nulitate în partea ce se referă la clasarea bunurilor private, iar bunurile vizate se consideră bunuri ale domeniului privat local.

#### Articolul 10. Declasarea

(1) Declasarea (dezafectarea) reprezintă un proces de transfer, prin căile și mijloacele prevăzute de legislația în vigoare, a bunurilor din domeniul public local în categoria bunurilor domeniului privat local, ca umare a dispariției temeiurilor care au stat la baza includerii lor în domeniul public.

(2) În rezultatul declasării are loc schimbarea regimului juridic al bunurilor domeniului public, care fiind transferate în categoria bunurilor domeniului privat local, sunt incluse în circuitul civil. Față de aceste bunuri se aplică regimul juridic de drept privat, ele devenind alienabile, sesizabile și prescriptibile, cu derogările prevăzute de lege.

(3) Declasarea se efectuează prin decizia autorității publice locale deliberative adoptată în temeiul unui raport sau expertize, după caz, prin care se demonstrează încetarea motivelor pentru care bunurile respective au fost incluse în domeniul public.

(4) Drept temei pentru inițierea procedurii de declasare poate servi:

- a) modificare cadrului legal prin excluderea bunurilor respective din categoria bunurilor domeniului public sau prin transferare lor expresă în domeniul privat local, fapt confirmat printr-un raport de constatare;
- b) anularea sau modificarea actelor normative și a deciziilor prin care bunurile respective au fost incluse în domeniul public local;
- c) încetarea de fapt a utilității și interesului public al bunului respectiv, fapt confirmat printr-o expertiză;

#### Secțiunea a 2-a

##### Domeniul privat local

#### Articolul 11. Bunurile domeniului privat al unității administrativ-teritoriale

(1) Domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale reprezintă un ansamblu de bunuri, proprietate a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, neincluse expres în domeniul public sau care au fost declasate și care nu aparțin cu titlu de proprietate persoanelor fizice și juridice de drept privat, față de aceste bunuri aplicându-se, cu anumite derogări, regimul juridic de drept privat.

(2) Bunurile care aparțin unităților administrativ-teritoriale fac parte din domeniul privat local dacă, prin lege sau în modul stabilit de lege, nu sunt trecute în domeniul public local.

(3) Din domeniul privat local pot face parte și alte bunuri dobândite, în condițiile legii, de unitatea administrativ-teritorială.

#### Articolul 12. Statutul juridic al bunurilor domeniului privat local

(1) Asupra bunurilor domeniului privat unitățile administrativ-teritoriale au drept de proprietate privată.

(2) Dreptul de proprietate privată al unităților administrativ-teritoriale asupra bunurilor din domeniul privat local este supus regimului juridic de drept privat, dacă legea nu dispune altfel.

(3) Bunurile domeniului privat al unității administrativ-teritoriale, cu excepțiile stabilite expres prin lege:

- a) pot fi înstrăinate, cu excepția cazurilor expres stipulate prin lege;
- b) pot fi urmărite de creditori pentru datoriile unităților administrativ-teritoriale;
- c) pot constitui obiect al gajului sau al unei alte garanții reale;
- d) pot fi dobândite de terți prin uzucapiune sau prescripție achizitivă.

(4) Nu se permite înstrăinarea cu titlu gratuit sau darea în comodat persoanelor fizice cu statut de comercianți sau persoanelor juridice cu scop lucrativ, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege.

#### Articolul 13. Componența domeniului privat

Din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale fac parte următoarele categorii de bunuri:

1) bunurile dobândite de către unitățile administrativ-teritoriale prin modalități speciale precum: dobândirea bunurilor fără stăpin, abandonate sau rătăcite; dobândirea bunurilor vacante; succesiunea legală; comoara; confiscările de orice fel, exproprierea și declasarea bunurilor din domeniul public, imobilele pentru locuință, imobilele utilizate de servicii publice (dacă nu sunt destinate uzului public sau serviciului public);

2) bunurile pe care unitățile administrativ-teritoriale le dobândesc ca orice persoană fizică și juridică de drept privat prin vânzarea-cumpărare, schimb, donații, testamente, legate și alte acte juridice prevăzute de lege;

3) drepturi precum dreptul de pescuit, vînat, utilizarea resurselor naturale locale, brevetele și mărcile de fabrică, acțiunile și părțile sociale cu care unitățile administrativ-teritoriale participă la formarea capitalului social în întreprinderile municipale și societățile comerciale.”.

8. Se introduce un Capitol nou – Capitolul III. Delimitarea bunurilor proprietate a unităților administrativ-teritoriale, care va avea următorul conținut:

#### „Capitolul III. DELIMITAREA BUNURILOR PROPRIETATE A UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE

Articolul 14. Delimitarea bunurilor proprietate a unităților administrativ-teritoriale de bunurile proprietate a statului

(1) Bunurile proprietate a unităților administrativ-teritoriale se delimitează și se separă clar de bunurile care aparțin statului, în modul stabilit de lege.

(2) Delimitarea reprezintă o totalitate de acțiuni realizate în comun de către autoritățile publice centrale și locale în scopul identificării și constituirii proprietății unităților administrativ-teritoriale și a proprietății statului. În rezultatul delimitării are loc recunoașterea din partea statului a dreptului de proprietate a unităților administrativ-teritoriale, precum și recunoașterea din partea unităților administrativ-teritoriale a dreptului de proprietate a statului asupra anumitor bunuri de interes local sau național după caz, ce se găsesc pe teritoriul colectivității locale respective.

(3) Delimitarea vizează evidența distinctă a patrimoniului unităților administrativ-teritoriale, competența decizională exclusivă a autorităților publice locale privind administrarea patrimoniului respectiv și modul de repartizare a veniturilor obținute din gestionarea acestuia în condițiile legii.

(4) Criteriile principale de delimitare sunt:

- a) criteriul interesului (local, raional sau național) și importanței, care se stabilesc în baza unor studii, avize și expertize specializate;
- b) valoarea economică și importanța patrimoniului pentru dezvoltarea satului (comunei), orașului (municipiului), raionului sau țării;

- c) utilizarea patrimoniului pentru amplasarea sistemelor energetice, de transport și a altor sisteme de stat, a obiectivelor de telecomunicații și a serviciilor meteo;
  - d) valoarea științifică, socială, istorică, culturală și naturală a patrimoniului.
- (5) Bunurile ce se găsesc pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale se consideră proprietatea lor, dacă altceva nu este prevăzut de lege, cu excepția bunurilor ce aparțin cu titlu de proprietate persoanelor fizice și juridice de drept privat.
- (6) Bunurile care rămân în proprietatea statului se stabilesc prin lege organică, în temeiul unor expertize și avize de specialitate prin care se demonstrează interesul național al bunurilor (activităților) respective.

Articolul 15. Procedura delimitării proprietății unităților administrativ-teritoriale de proprietate statului

(1) Delimitarea bunurilor proprietate a unităților administrativ-teritoriale de cele ale statului se efectuează la inițiativa autorităților publice locale sau ale celor centrale, prin formarea grupurilor comune de lucru.

(2) Rezultatele delimitării sunt aprobate prin deciziile autorităților publice locale deliberative și prin acte administrative cu caracter individual ale autorităților publice centrale competente, iar în caz de litigii – de către instanța de judecată.

(3) După adoptarea deciziei autoritățile publice locale deliberative și a actului administrativ al autorității publice centrale competente, sau după caz, a hotărârii instanței de judecată, prin care se aprobă rezultatele delimitării proprietății unităților administrativ-teritoriale și a statului, rezultatele delimitării sunt înaintate în Parlament pentru a fi aprobate prin lege organică.

(4) Aprobarea finală a rezultatelor delimitării de către autoritățile centrale deliberative, poate avea loc numai doar după soluționarea definitivă a litigiilor de către instanța de judecată.

(5) Adoptarea și intrarea în vigoare a Legii organice prin care sunt aprobate rezultatele delimitării proprietății statului și a unităților administrativ-teritoriale, servește temei pentru înregistrarea și introducerea modificărilor în registrul public al bunurilor imobile și în documentele de evidență.

(6) Bunurile dobândite de unitățile administrativ-teritoriale în rezultatul delimitării sunt incluse în domeniul public în condițiile și în conformitate cu prevederile articolului 7 și 8 al prezentei legi.

(7) Litigiile ce apar între autoritățile publice locale și centrale în cadrul procesului de delimitare se soluționează de către instanța de judecată. Hotărârea/decizia privind delimitarea bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale de bunurile proprietate a statului poate fi atacată în contencios administrativ.

9. Capitolul II, Capitolul III, Capitolul IV și Capitolul V și articolele din aceste capitole se renumerează respectiv

10. Capitolul II care devine respectiv Capitolul IV se completează cu două noi articole Articolul 16 și Articolul 17, care vor avea următorul conținut

Articolul 16. Transmiterea în proprietatea unității administrativ-teritoriale a bunurilor din proprietate statului

(1) Bunurile de interes public local amplasate pe teritoriul unității administrativ-teritoriale dar care sunt în proprietatea statului, se transmit în proprietatea unității administrativ-teritoriale respective.

(2) Transmiterea bunurilor din proprietatea publică a statului în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale are loc la inițiativa autorităților publice locale sau celor centrale.

(3) Autoritățile administrației publice locale au dreptul să solicite transmiterea în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale respective bunurile imobile care sînt situate pe teritoriul ei și care pot fi folosite pentru satisfacerea nemijlocită a necesităților colectivității respective. În special,

criteriile în baza cărora autoritățile publice centrale competente sunt obligate să transmită bunurile din proprietatea statului în proprietate unităților administrativ-teritoriale sunt:

- a) pentru obiectele cu desinație social-culturală, locativ-comunală, de comerț și prestări servicii, de transport și construcții – utilizarea preponderentă de către populație și agenții economici din teritoriul în cauză a serviciilor (lucrărilor) prestate de acestea, cu excepția obiectelor de interes sau de importanță națională, finanțarea activității cărora se efectuează din contul mijloacelor bugetului de stat;
- b) pentru obiectele de telecomunicație și transport, drumuri și obiectele din domeniul drumurilor – localizarea lor pe teritoriul în cauză, cu excepția obiectelor de telecomunicație a operatorilor naționali, drumurilor naționale, obiectelor transportului feroviar, aviatic, fluvial și prin conducte de importanță națională;
- c) pentru obiectele din agricultură – apartenența lor teritorială, cu excepția obiectelor de importanță națională;
- d) pentru obiectele din industrie – utilizarea preponderentă de către populație și agenții economici din teritoriul respectiv a producției fabricate.

(4) Transmiterea bunurilor (patrimoniului) din proprietatea statului în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale se face printr-o hotărâre a Guvernului și numai cu acordul autorității publice locale deliberative respective confirmat prin decizie.

(5) Orice acte juridice încheiate cu încălcarea aliniatului 4 al prezentului articol sunt lovite de nulitate absolută.

(6) Inacțiunea autorităților centrale la solicitarea autorităților locale sau refuzul expres de a transmite bunurile din proprietatea statului în proprietatea unității administrativ-teritoriale, poate fi atacat în instanța judecătorească competentă.

Articolul 17. Transmiterea în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale a bunurilor din proprietatea publică a altei unități administrativ-teritoriale

(1) Transmiterea bunurilor din proprietatea unei unități administrativ-teritoriale de nivelul I în proprietatea alteia de nivelul I se face la inițiativa oricărei părți interesate, prin decizia consiliului unității administrativ-teritoriale în a cărei proprietate se află acest bun, cu acordul consiliului unității administrativ-teritoriale căreia i se transmite bunul respectiv.

(2) Transmiterea bunurilor în proprietatea unităților administrativ-teritoriale de nivelul I, din proprietatea raioanelor se face la inițiativa oricărei părți interesate, prin decizia consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul II în a cărei proprietate se află acest bun, cu acordul consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul I căreia i se transmite bunul respectiv.

(3) Transmiterea unui bun din proprietatea publică a unei unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea al organizării administrativ-teritoriale în proprietatea publică a unei alte unități de același nivel, în cazul în care această transmitere nu ține de modificarea Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, se efectuează prin decizia consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul II în a cărei proprietate se află acest bun, cu acordul consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul II căreia i se transmite bunul respectiv.”

11. Aliniatul (5) din Articolul 8. se exclude.

12. Capitolul III devine Capitolul V, se completează cu Articolul 18 și este plasat înaintea Articolului 10, și va avea următorul conținut:

„Articolul 18. Delimitare competenței decizionale

(1) Competența decizională privind administrarea proprietății este strict delimitată între autoritățile centrale, raionale și locale, în dependență de tipul de proprietate: de stat, raională sau a satelor, comunelor, orașelor, municipiilor. Autoritățile publice locale deliberative de nivelul I sau II,

după caz, dețin competența decizională deplină în privința administrării proprietății unităților administrativ-teritoriale, inclusiv privind: înstrăinarea, privatizarea, concesionare etc.

(2) Nu se admite amestecul autorităților publice centrale și de alte nivele în competența decizională a autorităților locale privind administrare patrimoniuului local”.

Celelalte Articole 10, 11 și 12 se renumerează respectiv.

13. Cuvintele „proprietatea publică” din contextul prevederilor Articolului 11, alin.(1) se substituie cu cuvintele „bunurile domeniului public”.

14. Articolul 14 se numerează corespunzător, se modifică și va avea următorul conținut:

„Bunurile mobile și imobile care aparțin unității administrativ-teritoriale sunt supuse inventarierii anuale în modul stabilit de legislația în vigoare de către consiliul local”. Cuvintele „1 ianuarie 2000” se înlocuiesc cu cuvintele „1 ianuarie 2015”.

**Art. X. - Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402-XV din 24 octombrie 2002**, (Monitorul Oficial Nr. 14-17/49 din 7 februarie 2003), cu modificările ulterioare, se modifică și completează după cum urmează:

1. Articolul 4 alin. (2)

după cuvântul „public” se adaugă cuvântul „și privat” urmat de fraza: „Delimitarea sistemelor publice de gospodărie comunală, aflate în domeniul public și privat al unităților administrativ-teritoriale se realizează în conformitate cu prevederile Legii cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale nr. 523-XIV din 16 iulie 1999 și altor acte normative”.

2. Articolul 14 alin.(3)

Fraza „Ați numirea, cit și destituirea se va coordona cu autoritatea publică centrală de specialitate” se exclude.

3. Articolul 22 alin. (1) se modifică după cum urmează:

„După sintagma „serviciile publice de gospodărie comunală” se include sintagma ”cu excepția bunurilor domeniului public” și în continuare conform textului.

**Art. XI. - La litera e) din alineatul (2) al articolului 14 al Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116), cu modificările ulterioare, cuvântul „propune” se exclude.

**Art. XII. - Legea nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 107-111, art. 470), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1 alineatul trei după cuvintele „în domeniul achizițiilor publice” se introduc cuvintele „la nivel central”.

2. La articolul 5 alineatul (2), după cuvintele „poate fi rezervat de către Guvern” se introduc cuvintele „sau consiliul local ori raional”.

3. La articolul 8 alineatul (1), în prima frază după cuvintele „în domeniul achizițiilor publice” se introduc cuvintele „la nivel central”.

4. Articolul 9 va avea următorul cuprins:

„Articolul 9. Atribuțiile de bază ale autorităților executive în domeniul achizițiilor publice

(1) Agenția are următoarele atribuții de bază:

a) elaborează și propune Guvernului spre aprobare proiecte de acte normative necesare executării prezentei legi, elaborează propuneri în ce privește modificarea și completarea legislației privind achizițiile publice, inclusiv la propunerea autorităților administrației publice locale;

b) coordonează, monitorizează, evaluează și controlează modul în care autoritățile contractante centrale, inclusiv serviciile desconcentrate ale acestora, respectă procedurile de achiziții publice și de atribuire a contractelor de achiziții publice;

c) acordă asistență oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat privind controlul legalității procedurilor de achiziții publice, în cazul autorităților contractante la nivel local;

d) întocmește, actualizează și menține lista operatorilor economici calificați și lista de interdicții a operatorilor economici, inclusiv la propunerea autorităților executive ale administrației publice locale;

e) elaborează și pune în aplicare documentația standard pentru procedurile de achiziții publice, iar pentru achizițiile publice la nivel local acestea poartă un caracter de recomandare;

f) examinează și înregistrează documentele de licitație înaintate de autoritățile contractante centrale;

g) examinează dările de seamă privind procedurile de achiziții publice la nivel central;

h) examinează și înregistrează contractele de achiziții publice încheiate de autoritățile contractante centrale în urma procedurilor de achiziție, cu excepția celor încheiate în urma procedurii prin cerere a ofertelor de prețuri;

i) solicită reexaminarea sau anulează, după caz, rezultatele procedurilor de achiziții publice încheiate de autoritățile contractante centrale;

j) gestionează registrul automatizat al achizițiilor publice;

k) examinează și soluționează litigiile dintre participanții la procedurile de achiziții publice la nivel central;

l) acordă autorităților contractante ajutor metodologic și consultații în domeniul achizițiilor publice, inițiază și susține acțiunile de instruire a personalului autorităților contractante implicat în organizarea, desfășurarea procedurilor de achiziții publice și atribuirea contractelor de achiziții publice;

m) editează Buletinul achizițiilor publice, elaborează și întreține în rețeaua globală Internet pagina web “Achizițiile publice ale Republicii Moldova”, în care se vor publica invitațiile și informațiile privind achizițiile publice și atribuirea contractelor de achiziții publice;

n) prezintă Guvernului, trimestrial și anual, rapoarte și analize statistice privind achizițiile publice;

o) solicită și obține de la organele competente informații despre operatorii economici participanți la procedurile de achiziții publice, precum și orice informație necesară exercitării atribuțiilor;

- p) colaborează cu instituții internaționale și agenții străine similare în domeniul achizițiilor publice;
  - q) coordonează activitățile de utilizare a asistenței tehnice străine în domeniul achizițiilor publice la nivel central;
  - r) exercită alte funcții prevăzute de prezenta lege și de alte acte legislative și normative.
- (2) La nivelul unităților administrativ-teritoriale atribuțiile prevăzute de alin. (1) lit. b), d), e), f), i), k), q) și r) se exercită respectiv de structura aprobată de consiliul local sau raional, ori de unitatea de audit intern prevăzută de legislația privind administrația publică locală”.

5. Articolul 13:

la alineatul (1), litera i) va avea următorul cuprins:

„i) întocmesc dări de seamă privind rezultatul procedurilor de achiziții publice și le prezintă, după caz, Agenției sau structurii competente a autorității administrației publice locale”;

la alineatul (2), litera d) va avea următorul cuprins:

d) să transmită, la solicitarea Agenției sau structurii competente a autorității administrației publice locale, orice informație privind încheierea și executarea contractelor de achiziții publice”.

6. La articolul 14 alineatul (5), după cuvîntul „Agenția” se introduc cuvintele „sau structura competentă a autorității administrației publice locale”.

7. La articolul 18 alineatul (1), după cuvîntul „Agenție” se introduc cuvintele „inclusiv la propunerea autorității administrației publice locale”.

8. Articolele 20 și 21 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 20. Reguli generale privind întocmirea și publicarea invitației de prezentare a ofertelor

(1) Autoritatea contractantă este obligată să publice în Buletinul achizițiilor publice, pe pagina web a Agenției - în cazul autorităților centrale și/sau a autorității administrației publice locale - în autoritățile locale, invitația de prezentare a ofertelor, denumită în continuare invitație, în toate cazurile prevăzute de prezenta lege, conform procedurii de achiziție aplicate. În cazul achizițiilor publice specificate la art.2 alin.(3), invitația va fi publicată și în “Official Journal of the European Union”.

(2) Invitația va fi publicată în limba de stat și, după caz, în una din limbile de circulație internațională.

(3) La întocmirea și perfectarea invitației vor fi utilizate formulare standard, aprobate în acest scop, care să permită publicitatea achizițiilor publice.

(4) În scopul asigurării unei transparențe maxime, autoritatea contractantă are dreptul să publice invitația și în alte mijloace de informare în masă, naționale sau internaționale, dar numai după publicarea invitației respective în Buletinul achizițiilor publice și pe pagina web a Agenției și/sau a autorității administrației publice locale. Invitația publicată și în alte mijloace de informare locale, naționale sau internaționale va menționa numărul și data Buletinului achizițiilor publice în care a fost publicată invitația și nu va conține alte informații decât cele publicate în buletinul dat.

(5) Invitația va fi publicată în termene care să ofere tuturor operatorilor economici interesați, fără nici o discriminare, posibilități reale de participare la procedurile de atribuire a contractului de achiziții publice.

(6) Dacă după publicarea invitației, dar înainte de timpul prevăzut pentru deschiderea sau primirea ofertelor, apare necesitatea de a corecta sau de a republica invitația, invitația corectată va fi publicată în aceleași mijloace de informare în masă și va avea aceeași valoare ca și invitația originală.

Articolul 21. Anunțul de atribuire a contractului de achiziții publice

(1) Autoritatea contractantă este obligată să publice în Buletinul achizițiilor publice și pe pagina web a Agenției și/sau a autorității administrației publice locale anunțul de atribuire a contractului de achiziții publice nu mai târziu de 30 de zile calendaristice de la data încheierii acestuia.

(2) Anunțul de atribuire a contractului de achiziții publice va cuprinde ca minimum următoarele date privind:

- a) natura și cantitatea bunurilor, lucrărilor sau serviciilor care fac obiectul contractului atribuit;
- b) denumirea și adresa juridică a autorității contractante care a atribuit contractul;
- c) data atribuirii contractului;
- d) denumirea și alte date de identificare ale operatorului economic câștigător;
- e) valoarea contractului atribuit;
- f) temeiul legal de utilizare a procedurii respective de atribuire a contractului;
- g) procedura utilizată”.

9. La articolul 32 alineatul (2), după cuvântul „Agenției” se introduc cuvintele „sau structurii competente a autorității administrației publice locale”.

10. La articolul 38, alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Până la expirarea termenului de prezentare a ofertelor, autoritatea contractantă are dreptul să modifice documentele de licitație, fie din proprie inițiativă, fie ca răspuns la demersul cu privire la explicații al unui operator economic. Informația despre operarea modificărilor este comunicată imediat tuturor operatorilor economici cărora autoritatea contractantă le-a oferit documente de licitație, Agenției sau structurii competente a autorității administrației publice locale.

(3) În cazul în care va ține o întrunire a operatorilor economici, autoritatea contractantă va întocmi procesul-verbal al întrunirii, care va include demersurile cu privire la explicațiile referitoare la documentele de licitație prezentate la întrunire, precum și răspunsurile la aceste demersuri, fără indicarea sursei lor. Procesul-verbal va fi adus imediat la cunoștința tuturor operatorilor economici cărora autoritatea contractantă le-a oferit documentele de licitație, pentru ca aceștia să-l poată lua în considerare la pregătirea ofertelor, și va fi comunicat Agenției sau structurii competente a autorității administrației publice locale. Procesul-verbal este parte componentă a documentelor de licitație și prevederile lui, pe care autoritatea contractantă le consideră modificări sau completări ale documentelor de licitație, urmează a fi menționate respectiv”.

11. La articolul 39, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Avizul privind prelungirea termenului de prezentare a ofertelor va fi expediat imediat fiecărui operator economic căruia autoritatea contractantă i-a oferit documente de licitație, Agenției sau structurii competente a autorității administrației publice locale”.

12. La articolul 47 alineatul (2), după cuvântul „Agenție” se introduc cuvintele „sau structura competentă a autorității administrației publice locale”.

13. La articolul 54 alineatul (5), după cuvântul „Agenției” se introduc cuvintele „și/sau a autorității administrației publice locale”.

14. Articolul 59 va avea următorul cuprins:

„Articolul 59. Anularea procedurii de achiziție

(1) Autoritatea contractantă, din proprie inițiativă, precum și la solicitarea Agenției sau a structurii competente a autorității administrației publice locale, în urma controlului efectuat, are dreptul de a anula procedura de atribuire a contractului de achiziții publice, dacă ia această decizie înainte de data transmiterii comunicării privind rezultatul aplicării procedurii de achiziție publică și, în mod obligatoriu, înainte de data încheierii contractului, în următoarele cazuri:

- a) nu a fost posibilă asigurarea unui nivel satisfăcător al concurenței, respectiv numărul de ofertanți este mai mic decât cel minim, prevăzut pentru fiecare procedură de prezenta lege;
- b) nici unul dintre ofertanți nu a întrunit condițiile de calificare prevăzute în documentația pentru elaborarea și prezentarea ofertei;
- c) în cazul achizițiilor publice de lucrări, valoarea ofertei este mai mare cu 20 la sută decât valoarea estimativă a lucrărilor, calculată de către autoritatea contractantă în modul stabilit;
- d) au fost prezentate numai oferte necorespunzătoare, care:
  - sint depuse după data-limită de prezentare a ofertelor;

- nu au fost elaborate și prezentate în conformitate cu cerințele cuprinse în documentația pentru elaborarea și prezentarea ofertei;
- conțin, în propunerea financiară, prețuri care par, în mod evident, a nu fi rezultatul liberei concurențe și care nu pot fi justificate temeinic;
- conțin propuneri referitoare la clauzele contractuale, propuneri care sînt, în mod evident, dezavantajoase pentru autoritatea contractantă;
- prin valoarea inclusă în propunerea financiară, fiecare dintre ele a depășit valoarea fondurilor alocate pentru îndeplinirea contractului de achiziții publice respectiv;

e) circumstanțe excepționale afectează procedura de atribuire a contractului de achiziții publice sau fac imposibilă încheierea contractului;

f) s-a constatat comiterea unui act de corupere, confirmat prin hotărîrea definitivă a instanței judecătorești.

(2) După data transmiterii comunicării privind rezultatul aplicării procedurii de achiziție publică și după data încheierii contractului, anularea procedurii de achiziție, în cazurile prevăzute la alin.(1), se efectuează doar de către Agenție sau consiliul local sau raional.

(3) Decizia de anulare a procedurii de achiziție publică nu generează vreo obligație a autorității contractante, a Agenției sau a autorității administrației publice locale față de participanții la procedura de achiziție, cu excepția returnării garanției pentru ofertă și asigurării executării contractului.

(4) Autoritatea contractantă are obligația de a comunica în scris tuturor participanților la procedura de achiziție publică, în cel mult 2 zile de la data anulării, atât încetarea obligațiilor pe care aceștia și le-au creat prin depunerea de oferte, cât și motivul anulării”.

15. La articolul 67, alineatele (7) și (8) vor avea următorul cuprins:

„(7) După încheiere, contractul de achiziții publice se prezintă, în termen de 5 zile, Agenției sau structurii competente a autorității administrației publice locale spre examinare și înregistrare, însoțit de documentele ce confirmă desfășurarea procedurii de achiziție respective.

(8) Contractul de achiziții publice, înregistrat de Agenție sau structura competentă a autorității administrației publice locale, se înregistrează în Trezoreria de Stat sau în una din trezoreriile teritoriale ale Ministerului Finanțelor. Contractele care nu au fost înregistrate în modul stabilit nu au putere juridică”.

16. La articolul 70 alineatul (1), prima frază va avea următorul cuprins:

„(1) Darea de seamă privind procedura de achiziție este întocmită de către autoritatea contractantă și este prezentată Agenției sau structurii competente a autorității administrației publice locale, în termen de 5 zile de la data încheierii contractului”.

17. Articolele 72 - 74 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 72. Depunerea și examinarea contestației

(1) Operatorul economic, în termen de pină la 10 zile calendaristice de la data la care a aflat despre circumstanțele ce au servit drept temei pentru contestație, are dreptul să depună la Agenție – în cazul achiziției publice la nivel central, sau la structura competentă a autorității administrației publice locale - în cazul achiziției publice la nivel local, o contestație argumentată a acțiunilor, a deciziei ori a procedurii aplicate de autoritatea contractantă.

(2) Agenția sau structura competentă a autorității administrației publice locale nu examinează contestațiile depuse după expirarea termenului prevăzut la alin.(1).

(3) Contestația este depusă în formă scrisă și trebuie să conțină:

- a) denumirea completă a operatorului economic, numele și prenumele reprezentantului acestuia, copia documentului ce confirmă împuternicirile, adresa juridică și datele pentru contact;
- b) denumirea autorității contractante, adresa juridică și datele pentru contact;
- c) esența și temeiul contestației cu indicarea drepturilor și intereselor legitime ale depunătorului contestației, încălcate în cadrul procedurilor de achiziție;
- d) nomenclatorul documentelor anexate la contestație.

(4) În procesul examinării contestației, Agenția sau structura competentă a autorității administrației publice locale:

- a) va iniția, după caz, procedura de soluționare a contestației pe cale amiabilă;
- b) va admite contestația integral sau parțial;
- c) va respinge contestația integral sau parțial;
- d) va solicita reevaluarea ofertelor;
- e) va lua alte măsuri de soluționare a contestației în conformitate cu legislația.

(5) Contestația poate fi soluționată pe cale amiabilă, la propunerea Agenției ori structurii competente a autorității administrației publice locale și/sau a operatorului economic participant la procedurile de achiziție, cu invitarea tuturor operatorilor economici implicați în procedura de contestare. Soluționarea amiabilă a contestației se finalizează prin întocmirea procesului-verbal respectiv, semnat de către toți participanții.

(6) În cazul în care, în termen de 10 zile calendaristice de la data înregistrării contestației, aceasta nu este soluționată amiabil conform prevederilor alin.(5), Agenția sau autoritatea executivă a administrației publice locale, la propunerea structurii competente a autorității administrației publice locale, emite, în termen de până la 20 de zile calendaristice de la data depunerii contestației, o decizie argumentată, conținând măsurile de redresare a situației ce vor fi luate în cazul în care contestația se adevărește integral sau parțial.

(7) Autoritatea contractantă este responsabilă de repararea prejudiciilor pe care le-a cauzat operatorului economic prin acțiuni ilegale, confirmate de hotărârea definitivă a instanței judecătorești competente, printr-o decizie nelegitimă sau prin aplicarea unei proceduri nelegitime, însă nu poartă răspundere pentru venitul ratat sau pentru posibilitatea ratată de a obține beneficii.

#### Articolul 73. Procedura de examinare a contestației

(1) Agenția sau structura competentă a autorității administrației publice locale înștiințează autoritatea contractantă și toți operatorii economici care participă la procedura de achiziție despre conținutul contestației imediat după primirea acesteia.

(2) Agenția sau structura competentă a autorității administrației publice locale este în drept să solicite de la autoritatea contractantă, iar aceasta va prezenta, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare, toate documentele necesare pentru examinarea contestației depuse și, după caz, explicații în scris pe marginea acesteia.

(3) Operatorul economic sau autoritatea publică ale cărei interese sînt sau pot fi luate prin procedura de contestare are dreptul să participe la această procedură. Operatorul economic care nu a participat la procedura de contestare nu poate să facă ulterior contestații în probleme similare.

(4) Agenția sau autoritatea executivă a administrației publice locale va lăsa contestația fără examinare și va emite decizia pe marginea ei în cazul în care contestația:

- a) a fost depusă cu încălcarea termenului stabilit;
- b) nu corespunde cerințelor specificate la art.72 alin.(3).

(5) În cazul în care contestația nu corespunde cerințelor specificate la art.72 alin.(3), Agenția sau autoritatea executivă a administrației publice locale, prin intermediul structurii competente, restituie contestația autorului acesteia și stabilește un termen de 2 zile lucrătoare pentru rectificări. Dacă rectificările nu vor fi făcute în termenul stabilit, Agenția sau autoritatea executivă a administrației publice locale va lăsa contestația fără examinare și îl va lipsi pe autorul acesteia de dreptul de a depune o nouă contestație.

(6) Agenția sau autoritatea executivă a administrației publice locale va examina contestația și va emite decizia pe marginea ei în termen de 20 de zile lucrătoare de la data depunerii acesteia, pe baza documentelor prezentate sau în urma examinării contestației în cadrul unei ședințe deschise, la care sînt invitați în scris și participă cel puțin reprezentantul Agenției ori a structurii competente a autorității administrației publice locale, autorul contestației, autoritatea contractantă și, după caz, ofertantul câștigător. În procesul examinării contestației, Agenția ori structura competentă a autorității

administrației publice locale este în drept să invite experți în domeniu care vor prezenta rapoarte în scris și/sau verbale în ședința de examinare a contestației.

(7) În cazul neprezentării la ședința anunțată a uneia sau a ambelor părți în procedura de contestație, Agenția ori autoritatea executivă a administrației publice locale (prin intermediul structurii competente a autorității administrației publice locale) va examina contestația și va emite decizia respectivă pe baza documentelor prezentate.

(8) Decizia Agenției sau a autorității executive a administrației publice locale se remite, în decursul a 3 zile lucrătoare de la data emiterii, operatorului economic care a depus contestația și oricărui alt operator economic sau autoritate publică care a participat la procedura de contestare. Contestația și decizia se aduc imediat la cunoștința tuturor persoanelor interesate, cu condiția nedivulgării informației, dacă divulgarea contravine legislației și intereselor publice, prejudiciază interesele comerciale legale ale părților sau împiedică concurența loială.

(9) Examinarea contestației încetează, prin întocmirea procesului-verbal respectiv, în legătură cu:

- a) lăsarea contestației fără examinare, în cazurile prevăzute la alin.(4);
- b) retragerea contestației de către autor;
- c) recunoașterea de către autoritatea contractantă a contestației drept întemeiată;
- d) respingerea contestației prin decizia Agenției sau a autorității executive a administrației publice locale;

e) soluționarea contestației pe cale amiabilă în modul stabilit la art.72 alin.(5).

(10) Dacă Agenția sau autoritatea executivă a administrației publice locale nu emite decizia în termenul stabilit sau dacă operatorul economic nu este satisfăcut de decizia luată, acesta are dreptul să întenteze o acțiune în instanța de contencios administrativ competentă.

Articolul 74. Suspendarea procedurii de achiziție

(1) La depunerea în termenul stabilit a contestației, Agenția sau autoritatea executivă a administrației publice locale, la cererea operatorului economic care a depus contestația sau din oficiu, poate dispune suspendarea încheierii/executării contractului de achiziții publice dacă această contestație este esențială și conține declarația care, dovedită fiind, confirmă că:

- a) fără o astfel de suspendare operatorul economic va suporta prejudicii;
- b) există probabilitatea satisfacerii acestei contestații;
- c) suspendarea nu va cauza prejudicii părților implicate în procedura de achiziție.

(2) Agenția sau autoritatea executivă a administrației publice locale dispune suspendarea, prevăzută la alin.(1), până la încetarea examinării contestației în temeiurile stipulate la art.73 alin.(9). După expirarea termenului suspendării, prevăzut în prezentul alineat, autoritatea contractantă este obligată să încheie contractul de achiziții publice conform cerințelor specificate la art.47.

(3) Suspendarea nu se aplică în cazul când Agenția sau autoritatea executivă a administrației publice locale consideră că interesele publice urgente, cum ar fi cele ce țin de siguranța și securitatea națională, funcționarea instituțiilor publice, prestarea serviciilor publice, cer prelungirea achizițiilor”.

18. La articolul 75, cuvîntul „administrativă” se substituie prin cuvîntul „contravențională”.

**Art. XIII. – Legea nr. 121-XVI din 04.05.2007 privind administrarea și deținatizarea proprietății publice** (Monitorul Oficial nr. 90-93/401 din 29.06.2007, cu modificările și completările ulterioare) se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 6 alin. 1 lit. d) după cuvintele „bunuri proprietate publică” se completează cu sintagma „a statului”.

2. Articolul 6 alin. 2 lit. b) după cuvintele „individuale de privatizare” se completează cu sintagma „a proprietății de stat”.

3. Articolul 7 alin. 4 lit. b) după cuvintele „individuale de privatizare” se completează cu sintagma „a proprietății de stat”.

4. În denumirea articolului 9 după cuvintele „autoritățile administrației publice locale” se completează cu sintagma „de nivelul I și II”.

5. Articolul 9 alin. 2 lit. f) va avea următorul cuprins:

„aprobarea listelor de bunuri și servicii publice locale propuse spre concesiune sau administrare fiduciară”.

6. Articolul 9 alin. 2 după lit. f) se completează cu lit. f<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„elaborarea și aprobarea proiectelor individuale de privatizare a proprietății autorității administrației publice locale”.

7. Articolul 9 alin. 2 lit. l) sintagma „și prezentarea lor către autoritatea administrației publice locale de nivelul al doilea” se exclude.

8. Articolul 9 alin. 3 lit. a) sintagma „prezentarea de extrase din aceste liste spre coordonare autorităților administrației publice centrale din domeniul ocrotirii sănătății, învățământului, culturii și gospodăriei comunale” se exclude.

9. Articolul 9 alin. 3 lit. d) după cuvântul „informarea” sintagma „autorității administrației publice locale de nivelul al doilea și a” se exclude.

10. Articolul 17 alin. 7 la finele primei fraze se completează cu sintagma „/local”, iar a doua frază se exclude.

11. Articolul 18 alin. 4 după cuvintele „față de bugetul public național” se completează cu sintagma „/local”, iar sintagma „iar mijloacele financiare rămase se investesc în dezvoltarea întreprinderii” se exclude.

12. Articolul 44 alin. 1 după cuvintele „cu suportul unui consultant independent” se completează cu sintagma „angajat de autoritatea care petrece concursul investițional”.

13. Articolul 44 alin. 2 va avea următorul cuprins:

„Proiectul individual de privatizare se elaborează de autoritățile administrației publice centrale și se aprobă de Guvern sau se elaborează și se aprobă de autoritățile administrației publice locale, după caz”.

14. La articolul 47 alin. 1 după cuvintele „datoriile certe ale statului” se completează cu sintagma „sau ale autorităților administrației publice locale”.

15. Articolul 47 alin. 2 va avea următorul cuprins:

„Lista societăților pe acțiuni supuse privatizării ale căror acțiuni se află în proprietatea statului sau a autorităților administrației publice locale se vor folosi la achitarea datoriilor certe ale statului sau a autorităților administrației publice locale, după caz, față de participanții la privatizare și se aprobă de Guvern sau consiliul local, după caz”.

**Art. XIV** – Guvernul în termen de 3 luni va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

## NOTĂ INFORMATIVĂ

### la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

În versiunea actuală, art. 71 din **Codul funciar** atribuie dreptul de a decide modificarea destinației terenurilor agricole Guvernului, excepție sunt terenurile cu o bonitate mai mică de 40 procente, schimbarea destinației cărora o pot decide autoritățile publice locale, însă doar cu condiția ca aceste terenuri să fie incluse în fondul silvic. Prin urmare, este evident că autoritățile publice locale, practic, nu pot decide în mod autonom schimbarea destinației terenurilor pe care le au în proprietate sau sînt în adiacența lor, fiind necesară de fiecare dată intervenția Guvernului. O asemenea reglementare pare să nu fie conformă paragrafelor 2 și 3 din art. 4 al Cartei Europene a Autonomiei Locale potrivit căreia: „Autorităților administrației publice locale le este recunoscută, în cadrul legii, capacitatea deplină de a-și exercita inițiativa în toate domeniile ce nu sunt excluse din cadrul competențelor lor sau care nu sunt atribuite unei alte autorități. 3. Exercițiul responsabilităților publice trebuie, de manieră generală, să revină, de preferință, acelor autorități care sunt cele mai apropiate de cetățeni. La atribuirea unei responsabilități către o altă autoritate trebuie să se țină seama de amploarea și de natura sarcinii, precum și de cerințele de eficiență și economie”.

Atribuirea competenței respective Guvernului a fost justificată prin necesitatea evitării unor eventuale abuzuri comise de către autoritățile publice locale, însă această normă nu este în concordanță deplină cu cerințele de eficiență și economie, precum și cu “gradul de apropiere de cetățeni” stipulate în Carta Europeană a Autonomiei Locale.

În acest context, prin modificarea articolului 71 din Codul funciar se propune ca schimbarea destinației terenurilor proprietate publică a autorităților administrației publice locale sau a terenurilor din cadrul unității administrativ teritoriale să fie decisă de către autoritățile publice locale. În scopul evitării unor abuzuri se propune ca toate aceste decizii să fie supuse în mod obligatoriu controlului administrativ, așa cum este prevăzut în Legea privind administrația publică locală. În plus, se păstrează obligativitatea acordului instituției de mediu în procesul de adoptare a deciziei de schimbare a destinației terenurilor agricole.

Proiectul legii propune modificarea **Legii cu privire la Curtea Constituțională și Codul jurisdicției constituționale** în vederea conferirii autorităților administrației publice locale de nivelul I și nivelul II a competenței de sesizare a Curții Constituționale în cazurile supunerii controlului constituționalității legilor, regulamentelor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, care încalcă principiile de bază ale administrării publice locale.

Necesitatea introducerii acestor modificări a fost dictată de faptul că, în prezent, APL nu figurează în lista subiecților cu drept de sesizare a Curții Constituționale. Această omisiune nu este în corespundere cu art.11 din Carta Europeană a Autonomiei Locale, care prevede că „autoritățile administrației publice locale trebuie să dispună de dreptul de a se adresa instanțelor judecătorești (traducerea exactă din franceză – recurs jurisdicțional), în scopul asigurării liberului exercițiu al competențelor lor și al respectului principiilor de autonomie locală care sunt prevăzute de Constituție sau de legislația internă”.

De altfel, este evident că neacordarea APL a competenței de a sesiza Curtea Constituțională reduce substanțial exercitarea efectivă a drepturilor APL și autonomia locală. Potrivit Viziunii CALM privind situația și direcțiile de acțiune pe termen scurt în domeniul decentralizării și consolidării autonomiei locale din Republica Moldova, „unele acte ale Guvernului și Parlamentului adoptate recent, contrastează mult cu principiile și prevederile programului de guvernare, precum și prevederile legale în vigoare la capitolul competențelor exclusive ale APL, raporturile lor cu APC și obligativitatea consultării

prealabile etc. În acest sens, sunt relevante, de ex.: HG nr.99/16.02.2010 sau Legea nr.131/23.12.2009 privind modificarea și completarea unor acte legislative, prin care în responsabilitatea APL sunt puse soluționarea unor probleme foarte complexe care depășesc cadrul legal și competențele reale ale APL”.

Prin urmare, oferirea APL a dreptului de a sesiza Curtea Constituțională va contribui la evitarea cazurilor de încălcare a principiilor autonomiei locale prevăzute de art.109 din Constituția RM, noua competență fiind în deplină concordanță cu art. 11 din Carta Europeană a Autonomiei Locale.

**Legea drumurilor nr. 509-XIII din 22.06.1995** reglementează modul de administrare, întreținere și utilizare a drumurilor. Prevederile legii sunt inconsistente cu prevederile Legii nr. 435-XVI privind descentralizarea administrativă și Legii nr. 436-XVI privind administrația publică locală. Printre acestea se numără stabilirea unei zone de protecție de cel puțin 20 metri de fiecare parte a drumului pentru toate drumurile de stat (care includ și drumurile naționale, și pe cele locale, precum și străzile), stabilirea neclară a obligațiilor pentru autoritățile publice locale ce țin de întreținerea drumurilor, impunerea obligației de întreținere a infrastructurii adiacente drumurilor pentru primării, structuri care conform Legii privind administrația publică locală nu există. Din aceste considerente se propune modificarea și completarea articolelor 3, 5, 17 a Legii drumurilor.

**Legea cu privire la concesiuni, nr. 534-XIII din 13.07.95** a fost supusă recent revizuirii în contextul consolidării parteneriatului public privat. Însă unele aspecte de descentralizare și asigurare a autonomiei locale necesită a fi concretizate.

Astfel, conform art. 4 lit. a) din Lege, Guvernul are calitatea de concedent în cazul concesionării terenurilor și altor resurse naturale. Pentru claritate și delimitare a competențelor dintre autoritățile administrative centrale și cele locale se propune de menționat condiția dacă aceste terenuri și resurse naturale nu țin de patrimoniul unității administrativ-teritoriale. Prin urmare, firesc că Guvernul și alte autorități centrale vor avea competențe privind concesionarea bunurilor proprietate a statului.

La articolul 7 alineatul (1) litera c), precum și alineatul (2) litera a) privind competențele Guvernului și ale Ministerului Economiei privind documentele de politici privind dezvoltarea concesionării, se propune de completat în final cu cuvintele ”de interes național”, deoarece altfel s-ar intercala competențele autorităților menționate cu competențele autorităților locale reprezentative, și ar fi afectat principiul autonomiei locale.

Conform articolului 10 alineatul (1) din Legea cu privire la concesiuni concedentul asigură publicarea comunicatelor informative în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Norma respectivă nu ține cont de interesele și posibilitățile autorităților locale, care trebuie să suporte incomodități și cheltuieli pentru a se deplasa în capitală și publica comunicatul. Din aceste considerente s-a propus alternativa ca, la alegere, comunicatul să poate fi publicat și în presa locală, propunându-se modificări în alineatele (1) și (2) ale articolului 10.

La articolul 13 alineatul (1) se propune de expus litera h) într-o nouă redacție mai generală, deoarece clauza existentă limitează exercițiul autonom al activității locale prin necesitatea diferitor avize ale autorităților centrale de specialitate.

Conform redacției actuale a alin.(2) al art.60 din **Legea cadastrului bunurilor imobile** a fost prevăzut, fără just temel, *că în cazul încheierii înregistrării primare masive a bunurilor imobile pe întreg teritoriul unității administrativ-teritoriale respective ținerea registrului cadastral al deținătorilor de terenuri de către autoritățile administrației publice locale va fi sistată.* În aceste condiții, nu a fost luat în considerare faptul că Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri este unul din documentele de bază a cadastrului funciar care, conform art.2 din Legea cadastrului bunurilor imobile, este un cadastru specializat, care are sarcinile și menirea sa, conținutul și documentația proprie și care nu poate fi abrogat prin Legea 1543. Sistarea ținerii Registrului cadastral al deținătorilor de terenuri contravine și intereselor autorităților administrației publice locale, deoarece acestea vor fi lipsite de posibilitatea reală de ținere a cadastrului

finciar al unității administrativ-teritoriale și vor fi lipsite de informația cantitativă și calitativă a terenurilor din perimetrul unității administrativ-teritoriale respective. Mai mult, lipsa Registrului cadastral al deținătorilor de terenuri va complica considerabil posibilitățile autorităților administrației publice locale de a efectua inventarierea, identificarea și monitorizarea terenurilor din perimetrul unității administrativ-teritoriale respective, obligație prevăzută direct la alin.(1) al art. 77 din Legea privind administrația publică locală (nr.436 din 28.12.2006).

Ținând cont de deficiențele enunțate mai sus, în scopul asigurării coerenței interne a prevederilor legislației naționale și exercitării eficiente a competențelor de către autoritățile administrației publice locale se propune excluderea alin. (2) al articolului 60 din Legea cadastrului bunurilor imobile.

Proiectul Legii prevede modificarea articolului 4 și articolului 14 din **Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului**, care în versiunea actuală par a fi excesive din punct de vedere al reglementării, având un caracter limitativ în ceea ce privește exercitarea în mod autonom a competențelor locale.

Astfel, în articolul 4 se propune excluderea ultimei propoziții din alin. (12) al articolului 4 conform căruia este prevăzut că *„(12) Mijloacele bănești rezultate din vânzarea terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale se varsă la bugetul municipiului, orașului, satului (comunei). Mijloacele în cauză urmează să fie utilizate la cheltuieli capitale și la realizarea măsurilor de valorificare a terenurilor noi și de sporire a fertilității solurilor”*. Prin excluderea prevederii subliniate, autorităților publice locale li se va oferi dreptul discreționar de a utiliza mijloacele financiare rezultate din vânzarea terenurilor și în alte direcții prioritare pentru dezvoltarea localității respective, fără a le limita la activitățile de „valorificare a terenurilor noi și de sporire a fertilității solurilor”, măsuri care în esență au un caracter ambiguu și care nu se aplică plenar de către autoritățile publice locale.

Modificarea respectivă va contribui la ajustarea reglementărilor naționale la prevederile paragrafului 1 al articolului 9 din Carta europeană a autonomiei locale potrivit căruia: *„În cadrul politicii economice naționale, autoritățile administrației publice locale au dreptul la resurse proprii, suficiente, de care pot dispune în mod liber în exercitarea atribuțiilor lor”*.

Modificările propuse la articolul 14 din Lege sînt subsidiare propunerilor de modificare a articolului 71 din Codul funciar, necesitatea modificării căruia a fost enunțată mai sus.

Se propune ca mijloacele financiare destinate compensării pierderilor cauzate de excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic, precum și din circuitul agricol, și de atribuire a lor la alte categorii de terenuri să fie încasate la bugetul autorității publice locale și nu la bugetul de stat, așa cum este prevăzut în prezent (art. 14 alin. (1)).

La alineatul (2) al articolului 14 se propune ca deciziile de schimbare a destinației terenurilor să fie adoptate de către consiliile locale, așa cum a fost prevăzut și la articolul 71 din Codul funciar.

Modificările respective vor asigura compatibilitatea cadrului legal cu normele internaționale și normele interne, se va asigura compatibilitatea cu art. 4 din Carta europeană a autonomiei locale și compatibilitatea cu art. 1 și 3 din Legea privind descentralizarea administrativă.

**Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488-XIV din 8 iulie 1999.** Expertiza juridică a compatibilității actelor legislative ce reglementează raporturile patrimoniale ale autorităților administrației publice locale cu prevederile Legilor nr. 435-XVI și 436-XVI și Carta Europeană a autonomiei locale nu a constatat contradicții majore ale Legii nr. 488-XIV cu aceste legi. Legea 488-XIV

conține suficiente și depline reglementări ce se referă la relațiile de transfer de bunuri și de drepturi patrimoniale din proprietate privată în proprietate publică, transferul către stat de bunuri proprietate publică ce aparțin unei UAT, precum și a celor privind cedarea către stat sau către o UAT a drepturilor patrimoniale în scopul efectuării de lucrări pentru cauză de utilitate publică de interes național sau de interes local.

Contradicția majoră a Legii 488-XIV cu prevederile legilor 435-XVI și 436-XVI țin de faptul că legea permite, fără nici o excepție, transferul către stat și exproprierea, a oricăror bunuri proprietate publică ce aparțin unei UAT, indiferent de faptul dacă acestea fac parte din domeniul public sau din domeniul privat al UAT respective. De asemenea, legea permite cedarea către stat sau către o altă UAT a oricăror drepturi patrimoniale, fără nici o excepție, și exproprierea acestora în scopul efectuării de lucrări pentru cauză de utilitate publică. Aceste prevederi contravin principiilor autonomiei locale de administrare a bunurilor proprietate publică și este în contradicție cu prevederile Legii 523-XIV cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale.

Prezentul proiect de modificare propune modificarea art.1 și art.4 din Legea 488-XIV în vederea excluderii posibilității juridice a statului de a expropria bunurile din domeniul public al UAT, precum și a drepturilor patrimoniale asupra acestora, și specificarea clară a lucrărilor de utilitate publică de interes local, unde expropriator poate fi UAT, în așa mod, încât să nu contravină principiilor Cartei Autonomiei locale, Legii 435-XVI, Legii 436-XVI și prevederilor Legii cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale.

**Legea cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale nr.523-XIV din 16 iulie 1999.** Conform prevederilor Constituției, a Legii privind descentralizarea administrativă și Legii cu privire la administrația publică, unitățile administrativ-teritoriale sunt persoane juridice și dispun de patrimoniu distinct. Expertiza juridică a compatibilității actelor legislative ce reglementează administrarea de către autoritățile publice locale a patrimoniului lor cu prevederile Legilor nr. 435-XVI și 436-XVI și Carta Europeană a autonomiei locale a constatat că prevederile Legii 523-XIV dar și a altor acte legislative din domeniu nu pot fi aplicate în modul corespunzător. Cauzele principale sunt existența imperfecțiunilor, confuziilor și contradicțiilor dar și a lipsurilor de prevederi legale în reglementarea raporturilor patrimoniale.

Legea în vigoare este depășită de cadrul legal adoptat după anul 2003 din domeniul APL și este în contradicție cu prevederile Legii privind administrația publică locală, Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, Legii privind administrarea și deținerea proprietății publice, Codul civil. Actul normativ conține prevederi confuze, superficiale, contradictorii și restrictive cu privire la regimul juridic al bunurilor proprietate publică, regimul juridic al bunurilor care fac parte din domeniul public și cele care fac parte din domeniul privat al UAT, este incomplet în reglementări privind garantarea și apărarea dreptului de proprietate al UAT și admite imixtiunea autorităților centrale în procesul de inventariere și administrare a proprietății publice a UAT. De asemenea, legea nu conține prevederi clare care să permită identificarea și delimitarea bunurilor proprietate a UAT, separarea domeniului public de domeniul privat. Nu conține prevederi care să stabilească regimul juridic al bunurilor din domeniul public și bunurilor din domeniul privat al UAT sau care să asigure delimitarea dintre bunuri și patrimoniul, dar și a competențelor UAT de nivelul unu și doi în ceea ce privește exercitarea dreptului de proprietate asupra bunurilor.

Autoritățile publice locale, datorită acestor contradicții, neajunsuri și neclarități, se confruntă cu probleme serioase în activitatea de administrare a patrimoniului local și sunt vulnerabile în raporturile lor cu autoritățile centrale și instituțiile de control.

Prezentul proiect de lege este elaborat pentru a modifica și completa prevederile Legii 523-XIV în vigoare. Principalele aspecte modificate prin prezentul proiect de lege se referă la: conținutul patrimoniului unităților administrativ-teritoriale; statutul juridic al diferitor categorii de bunuri proprietate a UAT, criteriile de delimitare a bunurilor din diferite domenii; criteriile și procedura de delimitare a proprietății unităților administrativ-teritoriale de proprietatea statului; modalitățile de dobândire și încetare a dreptului de proprietate a unităților administrativ-teritoriale. Modificările efectuate vor permite asigurarea unei delimitări clare în practică și pe plan normativ între proprietatea statului și cea a UAT, stabilirea clară a regimurilor juridice aplicabile diferitor categorii de bunuri vor asigura descentralizarea patrimonială.

**Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002** reglementează relațiile ce țin de înființarea și organizarea serviciilor publice de gospodărie comunală în unitățile administrativ-teritoriale, monitorizarea și controlul funcționării lor, administrarea domeniului public, administrarea fondului locativ public și privat și a relațiilor conexe. În perioada vechiului sistem centralizat, organizarea și prestarea serviciilor publice ținea de competența autorităților publice centrale. Odată cu trecerea la relațiile economiei de piață, aceste servicii au fost descentralizate și au fost transmise în competența autorităților publice locale, fără însă de a fi transmise și resursele financiare necesare. În urma reformelor, întreprinderile de servicii comunale au devenit ineficiente și incapabile să asigure populația cu servicii publice calitative. Încercările autorităților publice locale de a organiza prestarea serviciilor cu implicarea sectorului privat (prin concesiune, privatizare, etc.) au dus la apariția litigiilor în instanțele de judecată.

Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 181 din 15.07.2010 (Monitorul Oficial nr. 155-158/559 din 03.09.2010) a operat un șir de modificări importante, în special în ceea ce ține de definirea operatorilor de prestare a serviciilor publice și utilizarea largă a parteneriatului public privat în prestarea serviciilor de gospodărie comunală. Modificările operate, însă, nu au determinat clar regimul juridic al patrimoniului aflat în domeniul public care, poate fi încă privatizat, ceea ce este în contradicție cu principiile de gestionare a patrimoniului din domeniul public. De asemenea, au rămas nemedificate prevederile contradictorii ce permit imixtiunea statului în activitatea curentă de administrare a autorităților administrației publice locale și normele care permit privatizarea bunurilor din cadrul serviciilor publice de gospodărie comunală aflate sub autoritatea administrației publice, indiferent de faptul dacă acestea fac parte sau nu din domeniul public sau privat.

Prezentul proiect de lege propune amendarea și modificarea regimului juridic aplicabil patrimoniului serviciilor de gospodărie comunală prin delimitarea acestuia în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale și în domeniul privat, creînd astfel premise reale pentru lărgirea oportunităților autorităților locale de a organiza prestarea serviciilor publice de gospodărie comunală. De asemenea, proiectul legii vizează lichidarea posibilităților de imixtiune a autorităților centrale în activitatea serviciilor publice de gospodărie comunală organizate la nivel local.

Modificările propuse la **Legea privind administrația publică locală**, au drept scop ajustarea acestuia la noile modificări propuse în Codul funciar și Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului. Astfel modificarea prevede excluderea cuvintului „propune” din lit. e) a art. 14, asigurînd astfel consiliilor locale dreptul de a decide schimbarea destinației terenurilor.

**Legea privind achizițiile publice, nr. 96-XVI din 13.04.2007** reglementează relațiile privind achizițiile publice, dar prevederile acestei Legii pot fi caracterizate printr-o centralizare a domeniului respectiv. Astfel, dacă conform Legii privind descentralizarea administrativă, atît autorităților administrației de nivelul I, cît și celor de nivelul II, le este stabilită competența de administrare a bunurilor din domeniul public și cel privat, atunci conform art. 8 din Legea privind achizițiile publice „Agenția Achiziții Publice ... este o autoritate administrativă de specialitate în subordinea Ministerului

Finanțelor, constituită în scopul reglementării de stat, efectuării supravegherii, controlului și coordonării interramurale în domeniul achizițiilor publice”.

Prevederile menționate afectează întinderea autonomiei locale, iar orice control administrativ asupra activității autorităților administrației publice locale nu trebuie să privească decât asigurarea respectării legalității și a principiilor constituționale, exceptând cazurile competențelor delegate. Astfel, se observă necesitatea revizuirii cadrului legal în domeniul achizițiilor publice în vederea asigurării caracterului deplin și exclusiv al competențelor atribuite autorităților administrației publice locale (inclusiv privind achiziționarea bunurilor și serviciilor), libertatea de a adapta acțiunile lor la condițiile locale, fiind admisibil, după cum s-a menționat, doar un control de legalitate din partea autorităților administrative centrale.

Au fost revăzute unele prevederi din articolele 1, 5, 8 și 9 din Lege prin care se limitează competențele Agenției.

La articolele 13, 14, 18, 20, 21, 32 (2), 38 (2) și (3), 39 (4), 47 (2), 67 (7) și (8), 70 (1) din Lege au fost efectuate modificări în scopul diferențierii atribuțiilor în domeniul achizițiilor publice centrale și achizițiilor publice locale.

Prin modificările operate la art.59 a fost modificată procedura de anulare a achiziției locale.

Articolele 72, 73 și 74 au fost revăzute reieșind din principiul protecției legale a autonomiei locale. Autoritățile administrației publice locale trebuie să dispună de dreptul de a examina contestații și de a se adresa instanțelor judecătorești în scopul asigurării liberului exercițiu al competențelor lor și al respectării principiilor autonomiei locale, care sunt prevăzute de Constituție, legislația internațională și internă.

**Legea privind administrarea și deetatzarea proprietății publice nr. 121-XVI din 04.05.2007** reglementează modul de administrare și deetatzarea a proprietății publice, inclusiv a celei atribuite în proprietatea unităților administrativ-teritoriale. Legea conține o serie de neconcordanțe cu prevederile Legii nr. 435-XVI privind descentralizarea administrativă și Legii nr. 436-XVI privind administrația publică locală. Printre acestea se numără stabilirea unor competențe de aprobare a acțiunilor autorităților administrației publice locale privind administrarea proprietății autorităților publice locale, lipsa unei clarități între competențele autorităților publice locale de nivel I și II, etc.

Din aceste considerente și pentru a asigura corespunderea prevederilor Legii privind administrarea și deetatzarea proprietății publice cu prevederile Legii privind descentralizarea administrativă și Legii privind administrația publică locală se propune modificarea și completarea articolelor 6, 7, 9, 17, 18, 44, 47 ale Legii privind administrarea și deetatzarea proprietății publice.

La elaborarea acestui proiect de lege de modificare a unor acte legislative au fost luate în considerație atât cadrul legal adoptat în ultimii ani, cit și practica juridică internațională. În special, s-a ținut cont de prevederile Legii privind descentralizarea administrativă, Legii cu privire la administrația publică locală și Legii cu privire la deetatzarea și administrarea proprietății publice, Codul Civil și alte acte normative. Aprobarea modificărilor nu va solicita elaborarea altor acte normative și regulatorii și nici crearea unor noi structuri administrative. Aplicarea modificărilor nu va solicita resurse financiare suplimentare din bugetul de stat și din bugetul unităților administrativ-teritoriale.

